

Kazım Karabekir'in Anılarındaki Tutarsızlıklar

Son yıllarda Atatürk düşmanı kesimde "Karabekircilik" modası başladı. Yıllardır Atatürk'e karşı bir kahraman yaratma ihtiyacı hissediyorlardı. Önce Vahdettin'i parlatmaya çalıştılar Atatürk'ün yanında sönük kaldı sonra Çerkez Ethem'i kullanmaya çalıştılar o da düşmana sığındığı için mağdur edebiyatından öteye geçemediler. Aradıkları kişi Atatürk gibi düşmana sığınmamış, savaş kazanmış biri olmalıydı. Bu özellikleri karşılayan kişi ise Karabekirdi. Hem düşmana sığınmamış, hem de doğuda Ermenilere karşı zafer kazanmış bir komutan, Ayrıca kurtuluş savaşı başladığında elde kalan en güçlü olan 15. kolordu komutanı, Atatürk'ün yakın silah arkadaşı.. Atatürk düşmanlarının Karabekir'i son yıllarda parlatmasının ne Karabekir'in şahsi özellikleriyle ne de askeri başarılarıyla alakası yok. Karabekircilik modasının tek nedeni kurtuluş savaşındaki komutanlar içinde Atatürk'e en sert suçlamayı yapan kişinin Karabekir olması. Bu yüzden nasıl Rıza Nur'un anılarına sımsıkı sarıldılar ise Karabekir'in anılarını da altın madeni bulmuş gibi sahiplendiler. Karabekircilik saçmalığını o kadar ileri boyuta taşıdılar ki Karabekir Anadolu'ya Atatürk'ten önce geçtiği için Kurtuluş savaşını Karabekir başlattı diyecek kadar saçmaladılar. Eğer kurtuluş savaşını kimin başlattığına Anadolu'ya geçiş tarihine göre karar vereceksek Kurtuluş savaşını başlatan kişi Ali Fuat Paşadır (Cebesoy). Çünkü Anadolu'ya geçiş tarihi Karabekir'den 49 gün önce 25 Şubat 1919 dur ama Ali Fuat paşa anılarında Atatürk'ü övdüğü için onun Kurtuluş savaşını başlattığını söylemezler.

Bu yazımda Atatürk düşmanlarının istismar ettiği Karabekir'in anılarındaki çelişkileri göstereceğim. Amacım Kazım Karabekir'in şahsına hakaret etmek ya da kurtuluş savaşındaki değerini küçültmek değildir. Kimse Kazım Karabekir'in kurtuluş savaşına katkısını yok sayamaz fakat bu başarıların Atatürk'ü küçültmek için istismar edilmesine de izin verilemez. Benim yaptığım Karabekir'i yobazın elinden kurtarmaktır. Eminim kendisi de bugün yaşamış olsaydı anılarının bu şekilde istismar edilmesine izin vermezdi Kazım Karabekir'in anılarındaki çelişkilere geçmeden önce anılarından kısaca bahsetmek istiyorum. Anılarını 1930 lu yıllarda kaleme almıştır. Yani Atatürk ile arasının bozuk olduğu dönemde... Bu yüzden bazı tarihi olayları aşırı ve zorlama yorumlarla çarpıtmıştır. Çelişkileri teker teker yazınca bazı konularda ne kadar zorlama yorumlar yaptığını göreceksiniz. Bu yorumların mantık çerçevesi içinde kabul edilmesi mümkün değildir. Ancak Atatürk'e hakaret etmek için bahane arayanlar mantık dışı olan bu çelişkileri kabul edebilir. Şimdi anılardaki çelişkilere başlayalım. KAZIM KARABEKİR DİYOR Kİ : "MUSTAFA KEMAL BOLŞEVİZMİ GETİRECEKTİ BEN ENGELLEDİM"

Karabekir'in anılarındaki ilk çelişki Bolşevizm meselesidir. Anılarında ilk olarak Sivas kongresinde mandacılığın savunulduğunu fakat kendisinin engel olduğunu ifade etmiştir. Sivas kongresinde mandacılığın görüşüldüğü doğrudur ama mandacılığı engelleyen kişi Karabekir değildir. Manda'nın kabul edilmesini reddeden kongrenin kendisidir Bu kararın alınmasında etkili olan kişi de Atatürktür. Zira mandacılık havası kongrede tesirli olmaya başlayınca oturuma ara vermiş, o arada hazırladığı etkili konuşmayla oturum yeniden başladığında mebuslar üzerinde etkili olmuştur. Karabekir anılarında bunlardan bahsetmez ve dahası Atatürk'ü bolşeviklikle suçlar. Anılarında bolşeviklikle ilgili şunları söylüyor :

Hilâfet ve saltanat makamı, Türk milletini, Türk vatanını etrafında toplayamamıştı. Bu işi başaracak bir mucize lâzımdı. Bu da kendiliğinden ortaya yayıldı. Bolşeviklik îlânı! Böyle bir Türk Cumhuriyeti, güya, derhal "Sovyet Rusya'dan da her türlü yardımı gördüğü hâlde dinini ve milliyetini kaybetmeyecek ve istiklâline sahip olacaktır" denildi. Bu öyle cezbedici ve ikna edici bir şekilde itimade değer kaynaklardan gelmişti ki, Mustafa Kemal Paşa bile, bunu kurtarıcı bir formül olarak İstanbul'dan ele alarak gelmiş ve Amasya'da bazı arkadaşlarımızla müzâkere ve karara varmıştı. Düşmanlarımızın bizi birleştirmek değil, tam bir inhilâle sürüklemek ve bu suretle İstiklâlîmiz şöyle dursun millî mevcudiyetimizi dahi tehlikeye düşürmek üzere kurdukları bu pusudan tam zamanında bir müdahalemlerle kurtulduk. (Kazım Karabekir – Paşaların Kavgası Hazırlayan: İsmet Bozdağ, Emre Yayınları, İstanbul Aralık 1991,s. 66)

Karabekir anılarında görüldüğü gibi sadece varsayımlarına dayanarak Atatürk'ü bolşeviklikle suçlamaktadır. Bolşevikliğe ben engel oldum dese de nasıl engel olduğuna dair bir açıklaması yoktur. Bolşeviklik düşüncesindeki tek neden hilafetin güçsüzlüğüdür. Kısacası Karabekir diyor ki "Hilafet bizi kurtarmaya yetmedi bu yüzden dini terkedip dinsizlikle devleti kurtaracaklardı". Şimdi soruyorum bu iddia objektif bir gözle kabul edilebilir mi ? Ayrıca bahsettiği yıl 1919 dur. Yani ortada ne savaş var ne de hilafeti terketmeyi düşündürecek bir durum ama Karabekir'e göre bolşeviklik gelecekti kendisi engelledi. Sırf Atatürk karşıtlığından dolayı bu iddiayı doğru kabul etmek insan aklına ve tarihe yapılan bir hakarettir. KAZIM KARABEKİR DİYOR Kİ : "MUSTAFA KEMAL HALİFE OLMAK İSTİYORDU BEN KARŞI

ÇIKTIM”

”Nasıl yani ? ” dediğinizi duyar gibiyim. Az önce yukarda Atatürk’ü bolşeviklikle suçluyordu şimdi ise halife olmayı istemekle... Bu ne perhiz bu ne lahana turşusu. Bolşeviklik ve halifelik bir arada. Nasıl oluyor diye sormayın ben de bilmiyorum. Karabekir’e göre Atatürk nasıl halife olmak istiyormuş okuyalım Bu aralık muhtelif kaynaklardan gelen malûmat ve bu arada “mefkure hâtırası” elyazısıyla imzasını taşıyan sarıklılar arasındaki resmi, Mustafa Kemal Paşa’nın hilâfet ve saltanatı kendisinin almak mefkuresinde olduğu neticesinde karar kılıyordu. (Karabekir a.g.e. s. 77) Bu iddiası da bolşeviklik iddiası gibi tamamen varsayımlara dayalı. Hem de bolşeviklikten çok daha saçma bir varsayım. ”Atatürk sarıklılarla beraber fotoğraf çekti o zaman kesin halife olmak istiyor” . Şimdi bu iddianın neresinden tutayım ? Atatürkçülüğü , tarihi bir kenara koydum. Sadece mantıksal olarak soruyorum. Bir kişinin sarıklı kişilerle fotoğraf çekirmesi onun halife olmak isteyeceğine nasıl kanıt olabilir ? Karabekir, bu iddiasını devamında nasıl açıklıyor iyi okuyun Hilâfet ve saltanatın bekası taraftan değilken bu sefer bunu bir kumandana vermeğe hiç taraftar olamazdım. Mustafa Kemal Paşa’nın, “Türkiye’nin başında halife-i İslâm olacak, bir hükümdar, sultan bulunacaktır” ifadesinin delâlet ettiği manâ, bu “mefkure hatırası” fotoğraftan daha iyi anlaşılıyordu. Eğer Sakarya Zaferi’nde mareşallik ve Gazilik gibi son unvanı alan Mustafa Kemal Paşa son zaferde yeni mefkuresine ulaşmak için resimde görülen muhafazakârları Millet Meclisi’ne doldurursa, müştak ve muhtaç bulunduğumuz teceddüde imkân olamayacağından kendilerine şu mütâlâamı şifreli telgrafla bildirdim. (Karabekir a.g.e. s.78)

Bu muhalefetler ve rekabetler karşısında Mustafa Kemal Paşa da aldığımız haberlere göre, İstanbul’un ve İzzet Paşa’nın fikrine gelmişler: Hilâfet ve saltanat kalacak. Fakat bu makama son zaferle beraber kendileri oturacaklar... Mefkure imzalı sarıklılar arasındaki sarıklı fotoğrafını da gösterince arkadaşlarım donakaldı ve Mahmut Sadık şu cevabı verdi: “Eğer hilâfet ve saltanatı Mustafa Kemal Paşa’nın alacağını İzzet Paşa öğrense, Cumhuriyet’e dününden razı...”(Karabekir a.g.e. s. 82-83) Bu açıklamalara bakan ve hiç tarih bilgisi olmayan biri Cumhuriyeti ilan eden ve modern laik Türkiye’nin kurucusunun Karabekir olduğunu düşünür Atatürk’ü ise hilafet yanlısı zanneder. Bir fotoğraf üzerinden komplo teorisi üretecek kadar hayal gücüne sahip olan paşanın özellikle şu cümlesine dikkat çekmek istiyorum : ”Hilâfet ve saltanatın bekası taraftan değilken bu sefer bunu bir kumandana vermeğe hiç taraftar olamazdım”

Bu cümlesinde hem hilafete hem saltanata karşı olan Karabekir, anılarının başka bir yerinde ise saltanatın kaldırılmasını, hilafetin ise kalması gerektiğini savunuyor. İşte Karabekir’in o sözleri : Ben, bizim için, Hilâfeti ayırmak ve saltanatı kaldırmak ve bu suretle Cumhuriyet’e gitmeyi, iç ve dış siyasetimize daha uygun buluyordum (Karabekir a.g.e. s.77) Hükümet şeklinde ben tedkik ve tetebbulanma ve görgü ve tecrübelerime dayanarak Hilâfet ve saltanat şeklinin bir arada devamını kalkınmamız için olduğu kadar, dış siyasetimiz için de zararlı görüyordum. (Karabekir a.g.e. s.88) Yukarda hem hilafetin hem saltanatın kaldırılmasını savunan Karabekir bir kaç sayfa sonra ise saltanatın kaldırılmasını hilafetin devam ettirilmesini savunuyor. Bu konudaki çözümünü ise şöyle anlatıyor :

Hilâfet ve saltanatı bir elde toplamamak en başta gelen bir tedbirdir. Bundan başka Hilâfet, dinle; padişahlık ise, dünya işleriyle ilgili olduğundan, birbirine zıddır. Bunun için ayrı iki şahsiyete ihtiyaç vardır. (Karabekir a.g.e.88) Halifenin kimin olacağını Atatürk ile tartıştığını söyleyen Karabekir, Atatürk'ün Vahdettin'in halife olarak bırakılmasını istediğini , çünkü Abdülmecid efendinin sorun çıkarabileceğini söylediğini belirtiyor. Karabekir'in bu teklife cevabı Atatürk düşmanlarını çok kızdıracak. Yıllardır parlatmaya çalıştıkları adamın Vahdettini düşmanla iş birliği yapmakla suçladığını, ve bu yüzden halife olarak kalmasının uygun olmadığını söylediğini bilseler ne derler çok merak ediyorum. İşte Karabekir'in Vahdettin hakkındaki düşünceleri :

.Şimdi mesele, Halife olarak kimi tutmak lâzım geldiği hakkında da fikir birliği yapmakta idi. Mustafa Kemal Paşa Vahidettin'in kalmasını istiyordu. Sebep olarak da güçlü olduğundan, sözümüzden dışarı çıkamıyacağını, eğer Mecid Efendi halife olursa, bize zorluklar çıkarabileceğini ileri sürüyordu. Ertesi gün de tekrar hatırlatmak zaruretini duymuştum.fetva çıkararak idama mahkûm eden ve düşmanlarımızla birleşerek millî hükümetimize karşı Halife ordusu gönderen bir adamı tutmak; millete karşı olduğu kadar, tarihimize karşı da bizi küçük düşürür (Karabekir a.g.e s.91)

Bu satırlar hakkındaki yorumu Atatürk düşmanlarına bırakıyorum. Tarihle yüzleşeceksek Vahdettin'e hain diyen Karabekir ile yüzleşin ve kimi Atatürk'e karşı sahiplendiğinize karar verin

KAZIM KARABEKİR DİYOR Kİ : "MECLİSTEKİ MUHAFAZAKARLARI KOV. BUNLARLA GELİŞME OLMAZ"

Yanlış okumadınız. Atatürk'ü bolşeviklikle, hocaları ortadan kaldırmak istemekle suçlayan Karabekir açıkça mecliste muhafazakarların olmasına karşıdır ve Atatürk'ü üstü kapalı olarak gericiliğe prim vermekle suçlar. Ona göre mecliste muhafazakarlara yer verilmemelidir. Çünkü muhafazakarlar oldukça memleket gelişemez. Bunu diyen Atatürk değil yobazların Atatürk'ü eleştirdiği için kendilerinden saydığı Karabekir. Oysa Karabekir kendilerine açıkça karşıdır. Muhafazakarlara karşıtlığını da şu şekilde anlatıyor : Memleket idaresinin alacağı biçimler konusundaki tartışmalar, bize yeni ulaştı. Bansen kurulmasından sonraki seçimde, birçok değerli kişiler yerine bir takım MUHAFAZAKARLARIN TOPLANMASINA karşı şimdiden alınacak tedbirleri çok önemli bulurum.

Milli Meclis, değerli kişilerden oluşmazsa, iki büyük sakınca, memleketi bugünkü yıkılmışlığından kurtaramıyacaktır. Birincisi: Yenilik fikri olmayacak; ikincisi, en önemli öneriler, herhangi bir duyguya kapılarak, tartışmaya bile açılmadan reddedilebilecektir. (Karabekir a.g.e. s.78)

Karabekir'in hayalindeki meclis, Osmanlı mebusan meclisi gibi iki kademelidir fakat Osmanlı'yı hatırlatmaması için "Ayan meclisi" yerine "Büyük mütehassıslar meclisi" ismini uygun görmüştür. Bu meclis milletin okumuş eğitilmiş bireylerinden oluşacaktır ve devletin yönetiminde bu meclis yetkili olacaktır. Bir çeşit aristokratlar meclisi gibi bir şey.. Bugün Kemalistleri "halkı küçümseyen, elitist" olarak görenler, halkı cahil gördüğü için devleti okumuşlardan oluşan üst bir meclise emanet etmek isteyen Karabekir için ne diyecek ? Böyle bir Meclis'e karşı: üyeleri, Büyük Uzmanlardan kurulu İkinci bir MECLİS bulunmasını yararlı bulurum. Böylece Milli Meclis'in düzenleyicisi ve terakkiye doğru itici gücü olacağı

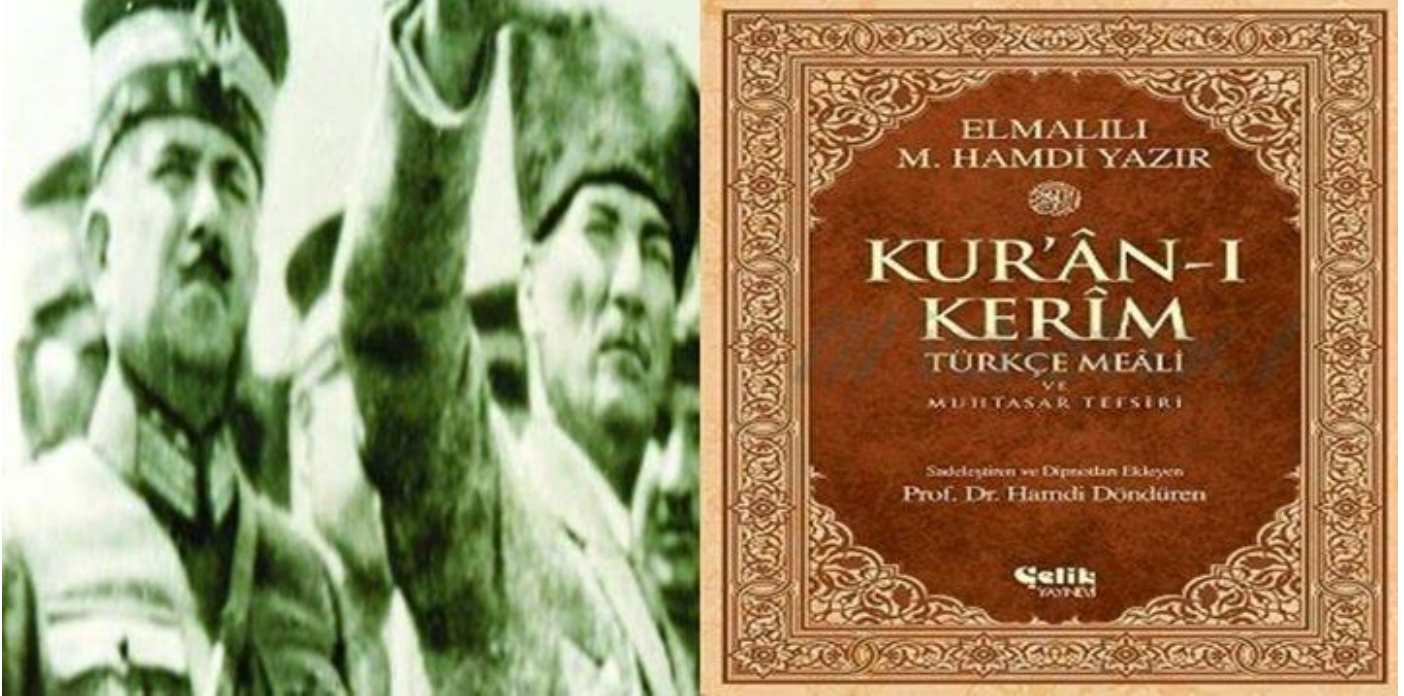
gibi, memleketin hayatına deyin tekliflerin, Milli Mecliste red ya da kabul edilse bile, bu meclis'in uyarısı ve aydınlatması ile, karann değiştirilmesi ve zararın önlenmesi mümkün olacaktır. Bu Meclise, AYAN diyerek, eski dönemin köhne hayatını hatırlatmamak için, 'BÜYÜK MÜTEHASSISLAR MECLİSİ' ya da daha uygun bir nam verilebilir. Üyeleri, bir takım kayıt ve şartlar altında, tıpkı Milletvekilleri gibi, Milletçe seçilir. Herhangi bir mesleğin Yüksek Tahsilini görmek; ya da Bakanlık, Ordu Komutanlığı, Valilik gibi mevkilerde bulunmak şartlan koşulabilir. 'Büyük Mütehasısalar Heyeti' kabul olunursa, her Vekaletin yüksek mevkileri de bunlardan ayrılır. Mesela: Askeri Şura, Nafia Şurası gibi... (Karabekir a.g.e. s. 78-79)

Karabekir sadece muhafazakarları meclisten kovmak istemekle kalmaz aynı zamanda Atatürk'ü dini siyasete alet etmekle suçlar ve muhafazakarların meclisten çıkarılması gerektiğini bir kez daha söyler. Yobazın Atatürk'ü islam düşmanı göstermek için kullandığı Karabekir anılarında Atatürk için nerdeyse şeriatçı diyor. Karabekir'i okuyalım "Dünya işlerini camilere soktuğumuzun acısını çektiğimiz yetmez mi paşam? Millî işlerimizi neden yine camilere sokuyoruz? Ve neden bilhassa siz Başkumandan olduğunuz halde, dinle hilâfetle bir din adamı,gibi, hattâ daha ileri giderek meşgul oluyorsunuz. Münevverlerimiz, haklı olarak bu gidişi iyi telâkki etmeyeceği gibi, bu yol da esasen tehlikelidir! 1921 Şubat'ında Doğudan teklifimde, birtakım muhafazakârların yine işe karışarak teceddüt hareketlerinden mahrum kalacağımız endişesini arz etmiş ve memleketin yüksek mütehasısalarıyla esaslı programlar yapılarak bunların tatbikinde sebat ve sadakat lüzumunu bildirmiştim. Paşam, görüyorum ki siz, din ve hilâfet kuvvetlerine çok ehemmiyet veriyorsunuz! Şu halde muhafazakârlara dayanmak istiyorsunuz. Size bu vesile ile bir daha o eski teklifimi arz edeyim; Yanımda bir sureti var. (Cep cüzdanımdan çıkarıp verdim) Bir daha lütfen okuyunuz. Türk Milleti teceddüde muhtaçtır. Ve bunu da mütehasısalarımızla başarabiliriz ve asla camilerde değil ve muhafazakârlarla da değil. Din, vicdan kanaatidir; münakaşaya gelmez. İlim adamı olan bizlerin ve hele Sizin bunu ele almanızı kat'iyen doğru bulmuyorum. Bunu tamâmiyle bir kenara bırakmalısınız (Karabekir a.g.e. s.122) Bu açıklamaların üstüne söyleyecek başka bir söz var mı? Bence yok. Karabekir'in anılarındaki tutarsızlıklar, anılarını yazarken yaşadığı ruh halini açıkça yansıtmaktadır. Cumhuriyet'in ilanından sonra arka plana atılmasından dolayı yaşadığı kırgınlık, anıları okurken çok açık ve net hissediliyor. Kurtuluş savaşındaki tüm icraatları "ben yaptım" "ben olmasam olmazdı" diyerek sahiplenmesi Nutuk'a karşı bir tepkidir. Yıllardır köşesine çekilen bir paşanın "ben de vardım" isyanıdır. Bu yüzden anılarında bazı konuları abartılı şekilde anlatmış, bazı konularda ise açıkça çarpıtmalar yaparak çelişkiye düşmüştür. Atatürk'ü önce bolşeviklikle suçlayıp ardından halife olmak istemekle suçlamasının mantıklı bir açıklaması olamaz. Üstelik bu iddialarının hiç bir somut nedene dayanmaması, sarıklılarla fotoğraf çektiği için halife olma arzusuna bağlamasının ne tarihsel ne de mantıksal bir açıklaması yoktur. Yıllardır Karabekir'in anılarından "dini ve namusu olanlar aç kalmaya mahkumdur" "Arapoğlunun yavelerini Türk oğullarına öğretmek için Kur'an'ı Türkçeye tercüme ettireceğim" gibi bir kaç cümle cımbızlayarak Atatürk'ü karalamaya çalışanlar, yukardaki alıntılar için ne yorum yapacak ? Vahdettini düşmanla iş birliği yapmakla suçlamasına ne diyorsunuz? Peki ya muhafazakarların meclise sokulmaması teklifinde bulunması için söyleyecek sözünüz var mı ? Şunu unutmayın ki Karabekir, sizin gibi bir insan asla olmadı.

Bu yüzden moda tabirle konuşuyorum. Ya Karabekir ile yüzleşin ya da istismar etmekten vazgeçin

TIBBİYELİ HİKMET

Kazım Karabekir'in Anılarındaki Tutarsızlıklar – 2

Atatürk'ü din karşıtı, islam düşmanı olarak göstermek islamcı kesimin yıllardır kitaplarında, dergilerinde, televizyonlarında sürekli tekrarladığı bir taktiktir. Stratejileri çok basit... Türkiye büyük çoğunluğu müslüman olan bir ülke, biz de Atatürk'ü islam düşmanı olarak anlatırsak insanlar onu sevmekten vazgeçerler diye düşünüyorlar fakat yaklaşık 50 yıldır aynı sloganı tekrarlayıp durdukları halde Türk milleti Atatürk'ü sevmekten vazgeçmiyor. Yine de bizim şeriatçı tayfa aynı söylemi devam ettirmekte kararlı ve bu söylemle başarıya ulaşacağını sanıyor. Son yıllarda ise yeni bir malzeme buldular :

Kazım Karabekir kurtuluş savaşının kurucu kadrosundaki komutanlardan biridir. Atatürk'ün de yakın silah arkadaşıdır. 1. Dünya savaşında ve bağımsızlık mücadelesinde doğuda Ermenilere karşı başarılar kazanmış tarihi bir şahsiyettir. Askeri başarıları ve karakteri açısından değerlendirildiğinde kimsenin Karabekir'i yok saymaya hakkı yoktur fakat Cumhuriyet'in ilanından sonraki tutumu, davranışları için aynı yorumu yapmak mümkün değildir. Çünkü tutum ve davranışları çelişkilerle doludur, anılarına da içinde bulunduğu karmaşık ruh hali yansımıştır. Karabekir'in anıları tam anlamıyla çelişkiler yumağıdır. Anılarının bir yerinde Atatürk'ü bolşeviklikle suçlarken, başka bir yerinde halife olmayı arzulamakla suçlamaktadır. Halife olmakla suçladıktan sonra din düşmanlığıyla devamında ise şeriatçılara prim vermekle itham etmiştir. Kafanızın çok karıştığının farkındayım. Bu yüzden sizi bu çelişkiler yumağının içine sokmak yerine yobaz kesimin her ortamda Atatürk'ü karalamak için kullandığı bölümü anlatacağım. Yani Karabekir'in anılarında geçen Kur'an'ın tercüme edilmesi konusu...

Karabekir'in anılarında din konusu önce bolşeviklik konusunda geçmektedir. Atatürk'ün

ve çevresindekilerinin bolşevikliğe kaydığını, hilafetin kurtarıcı olmadığı görüldüğü için komunizmin cazip geldiğini anlatmaktadır. İddiasına göre Bolşevizmin gelmesine kendisi engel olmuştur lakin nasıl engel olduğuyla ilgili bir bilgi vermemektedir. Bolşeviklik iddiasını da savunurken somut bir kanıtı yoktur. Kur'an'ın tercüme edilmesi meselesi de Bolşeviklik iddiasından farklı değildir. Tamamen varsayımlara dayanan bir iddiadır. İşte şeriatçı kesimin temcit pilavı gibi ısıtıp ısıtıp Atatürk'ü islam düşmanı göstermek için kullandığı alıntı.. Karabekir ne demiş okuyalım 10/Temmuz/1923 Ankara istasyonundaki kalem-i mahsus binasında Fırka nizamnamesini müzakereden sonra, Gazi ile yalnız kalarak hasbihallere başlamıştık. "Dini ve namusu olanlar aç kalmaya mahkûmdurlar" dediler. Kendisini Hilâfet ve Saltanat makamına layık gören ve bu hususlarda teşebbüslerde de bulunan, Din ve Na-mus lehinde türlü sözler söyleyen ve hatta hutbe okuyan, benim kapalı yerlerde baş açıklığımla lâtife eden, fes ve kalpak yerine kumaş başlık teklifimi hoş görmeyen Mustafa Kemal Paşa, benim hayretle baktığımı görünce, şu izahatı verdi: "Dini ve namusu olanlar kazanamazlar, fakir kalmaya mahkûmdurlar! Böyle kimselerle memleketi zenginleştirmek mümkün değildir. Bunun için önce din ve namus anlayışını değiştirmeliyiz. Partiyi, bunu kabul edenlerle kuvvetlendirmeli ve bunları çabuk zengin etmeliyiz! Bu suretle kalkınma kolay ve çabuk olur." (Kazım Karabekir – Paşaların Kavgası Hazırlayan: İsmet Bozdağ, Emre Yayınları, İstanbul Aralık 1991, s. 142) Karabekir anılarında bu konuşmayı anlatırken ne demek istediğini açıklamamıştır. Dini ve namusu olanlar kazanamaz ne demek ? Ucu çok açık bir cümle. Dini tanrıyla insan arasındaki bağ olarak açıkladığımızı düşünelim. Namusu nasıl tanımlayacağız ? Anılarında bahsettiği bu konuşmayla ilgili açıklayıcı hiç bir bilgi yok. Bu anıyı destekleyecek başka bir kaynakta yok. O halde bu konuşmanın gerçek olduğundan nasıl emin olabiliriz? Atatürk'ün sarıklılarla çekilen fotoğrafına bakarak halife olmak istediği sonucunu çıkararak bir insanın söylediği bu konuşmaya nasıl güvenebiliriz ? Karabekir dinin kaldırılmasından neyi kastettiğini anılarının devamında anlatıyor. Bakın Atatürk dini nasıl kaldıracakmış Bu bekleyişim uzun sürmedi. Hemen bu akşam (14 Ağustos) heyet-i ilmiyye şerefine Türk Ocağı'nda verilen çay ziyafetinde ilk tehlikeli hamle görüldü. Şöyle ki: Ziyafete Mustafa Kemal Paşa da, Ben de davet edilmiştik. Vekillerden kimse yoktu. Hayli geç gelen Mustafa Kemal Paşa, heyet-i ilmiyyenin şimdiye kadar ki mesâisi ile ilgili görünmeyerek "Kur'anı Türkçeye aynen tercüme ettirmek" arzusunu ortaya attı. Bu arzusunu ve hatta mücbir olan sebebini, başka muhitlerde de söylemiş olacaklar ki, bugünlerde bana Şer'iyeye Vekili Konya Mebusu Hoca Vehbi Efendi vesair sözüne inandığım bazı zâtlar, şu malûmatı vermişlerdi: "Gazi Kur'an-ı Kerim'i bazı İslâmlık aleyhdarı zübbelere tercüme ettirmek arzusundadır. Sonra da Kur'an'ın Arapça okunmasını, namazda bile yasaklayarak bu tercüme okutacak! Ve o zübbelerle işi alaya boğarak, güya Kur'an'ı da, İslâmlığı da kaldıracaktır! (Karabekir a.g.e. s.158) Görüldüğü gibi Karabekir Kur'an'ın tercüme edilmesi konusunda da, anılarındaki diğer konular gibi tamamen varsayımlarına ve korkularına dayanarak konuşmaktadır. Karabekir için Kur'anın tercüme edilmesi ilk tehlikeli adımdır. Çünkü o dönemde Kur'an'ın tercüme edilmesinin günah olduğunu ve tercüme edilemeyeceğini düşünen insanlar vardır. Karabekir'de her ne kadar okumuş eğitilmiş bir komutan olsa da bu yanlış düşünceyi savunanlardan biridir. Bu yüzden Atatürk'ün Kur'anı tercüme ettirme teşebbüsünü

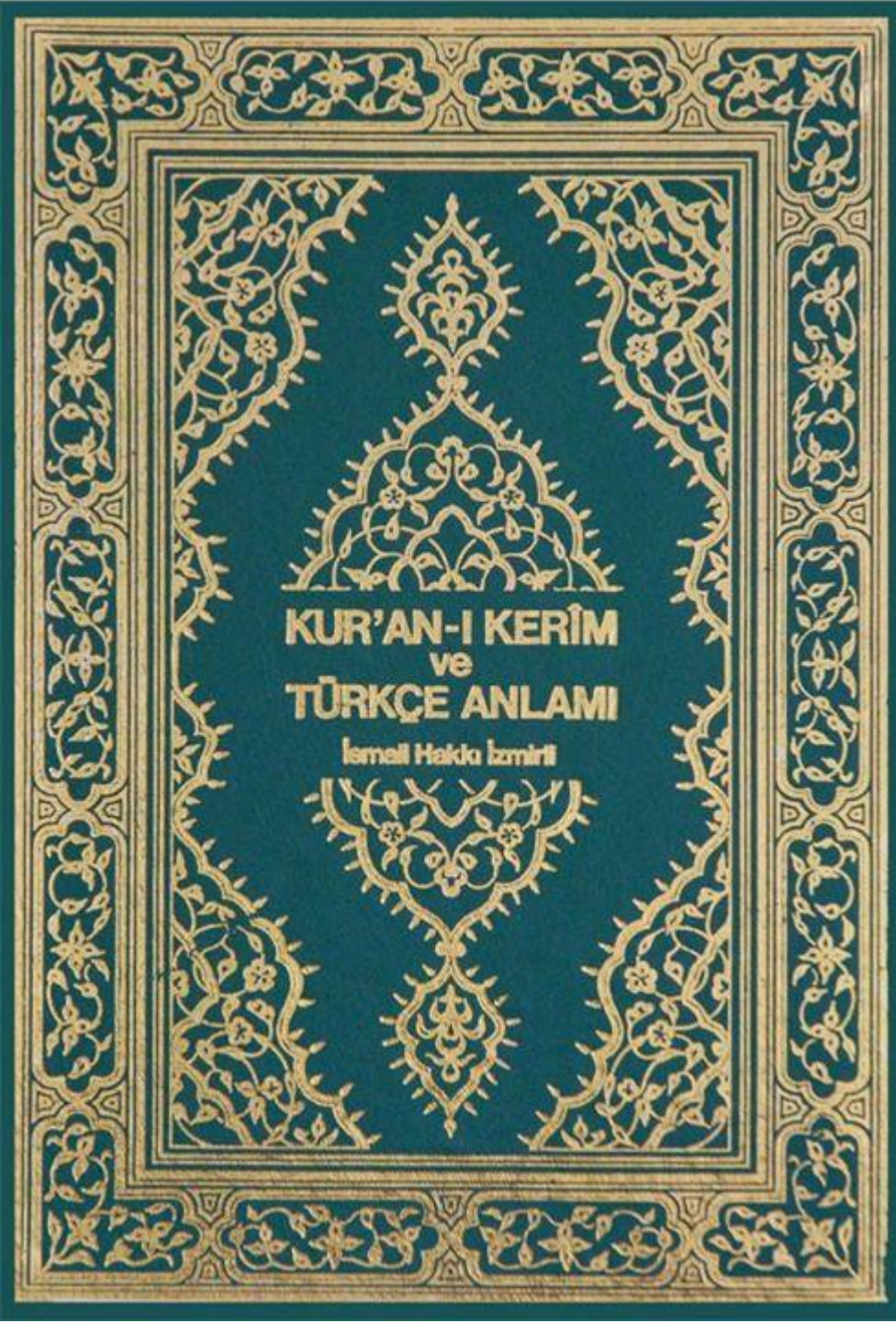
tehlikeli bir hamle olarak görmüştür. Şimdi soruyorum yukardaki anlatım objektif bir bakış açısıyla doğru kabul edilebilir mi? Kur'anın tercüme edilmesini tehlikeli adım olarak gören bir insanın dinin kaldırılmasından neyi kastettiği ortadadır. Şimdi anılarının en can alıcı noktasına gelelim. Karabekir paşa neler anlatıyor iyi okuyalım "Etrafındaki böyle bir muhit kendisini bu tehlikeli yola sürüklüyor." Bazı yeni kişilerden de sözettikleri gibi, bu akşam da bu fikre ayak uyduran bazı kimseler görünce, bu tehlikeli yolu önlemek için Mustafa Kemal Paşa'ya şöyle cevap verdim: -"Devlet Reisi sıfatıyla din işlerini kurcalamaklığınızın içerde ve dışardaki tesirleri, çok zararımıza olur. İşi alâkadar makamlara bırakmalı. Fakat rastgele şunun-bunun içinden çıkabileceği basit bir iş olmadığı gibi, kötü politika zihniyetinin de işi karıştırabileceği gözönünde tutularak, içlerinde Arapçaya ve dinî bilgilere de hakkıyla vakıf değerli şahsiyetlerin de bulunacağı yüksek ilim adamlarımızdan mürekkep bir heyet toplamalı ve bunların kararına göre tefsir mi, tercüme mi yapmak muvafıktır, ona göre bunları harekete geçirmelidir."

-"Din adamlarına ne lüzum var, dinlerin tarihi malumdur. Doğrudan doğruya tercüme edivermeli!..." gibi bazı hoşça gider bir fikir ortaya atılınca buna karşı: -"Müstemlekeleri İslâm halkıyla dolu olan büyük milletler kendi siyâsi çıkarlarına göre Kur'an'ı dillerine tercüme ettirmişlerdir. İslâm dinine ve Arapça diline hakkıyla vakıf kimselerin bulunmayacağı herhangi bir heyet, tercümeyi meselâ Fransızcasından da yapabilir Fakat bence, burada Maarif programımızı tesbit için toplanmış bulunan bu yüksek heyetten, vicdanî olan din bahsinden değil, müsbet ilim cephesinden istifade hayırlı olur. Kur'an'ın yapılmış tefsirleri var, lazımsa yenisini de yaparlar. Devlet otoritesini bu yolda yıpratmaktansa, Millî kalkınmaya hasretmek daha hayırlı olur, dedim. Mustafa Kemal Paşa beyanâtıma karşı hiddetle bütün içini ortaya döktü: -"Evet Karabekir; Arapoğlunun yavelerini Türk oğullarına öğretmek için Kur'an'ı Türkçeye tercüme ettireceğim ve böylece de okutturacağım! Tâ ki budalalık edip de aldanmakta devam etmesinler!" (Karabekir a.g.e. s.158-159)

Karabekir kısaca diyor ki Atatürk'ü çevresindeki islam düşmanları Kur'anın tercüme edilmesine ikna etti ve ben Kur'anın tercüme edilmesi gibi çok büyük bir günah ! işlememesi için engel olmaya çalıştım. Çünkü Kur'anı islam düşmanı, cahil birine yanlış tercüme ettireceklerdi ve bu tercümeyi halka okutarak dinin yalan olduğuna inandıracaklardı. Böylece islamı ortadan kaldıracaklardı. Ne kadar mantıklı bir iddia değil mi ? Şimdi Karabekir'in bilmediği gerçekleri anlatalım. Karabekir'in iddia ettiği konuşmanın tarihi 14 Ağustos 1923. Kur'anı islam düşmanı bir kişiye tercüme ettirecekler dediği yıl Cumhuriyet tarihinin ilk Kur'an tercümesi Konyalı Mehmet Vehbi efendiye yaptırılmıştır. "Hüllassatü'l Beyan F: Tefsir'i Kur'an" adını taşıyan Kur'an tercümesi Cumhuriyet tarihinde yapılan ilk Kur'an tercümesidir. Bu tercümeden sonra 1924 yılında Cemil Said ve 1927 yılında İzmirli İsmail Hakkı Bey'e Kur'an tercüme ettirilmiştir. Yani 4 yılda 3 farklı Kur'an tercümesi ve daha da önemlisi tercüme ettirilen kişiler din konusunda bilgili kişilerdir Peki sadece bu kadar mı? Tabi ki değil..

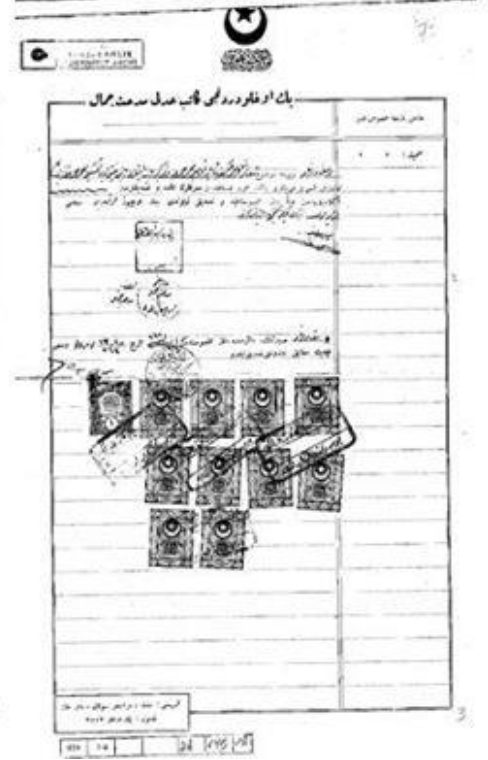
1932 yılında Atatürk'ün imzalayarak Hafız Yaşar'a hediye ettiği Cemil Said Bey'in Kur'an tercümesi

İzmirli İsmail Hakkı Bey'in Kur'an tercümesi (Elmalılı tercümesine kadar en yaygın bu tercüme kullanılmıştır)

Atatürk Vehbi bey ve Cemil Said beye Kur'anı tercüme ettirse de gönlünden geçen kişi Mehmet Akiftir. Türk milletinin inandığı kutsal kitabı ancak milletin işgal yıllarındaki acılarını en iyi şekilde anlatan istiklal marşı şairinin tercüme edebileceğini düşünmektedir. 21 Şubat 1925 yılında Diyanet'e Kur'anın tercümesi için 20.000 TL lik bütçe ayrılmasından sonra tercüme işi Mehmet Akif ve Elmalılı Hamdi'ye teklif edilmiş ve 10 Ekim 1925 tarihinde Beyoğlu 4. noterliğinde imzalanan sözleşmeyle biner lirası peşin toplam 6.000 TL karşılığında Kur'anın tercüme edilmesi görevi Elmalılı Hamdi ve Mehmet Akif'e verilmiştir. Sözleşmeye bakılınca Atatürk'ün tercüme konusunda çok hassas olduğu görülüyor. Çünkü sözleşmeye göre ayetlerin ayrıntılı şekilde tefsiri, ayetlerin iniş sırasına göre açıklanması, Kur'anın farklı okunuşları olan Kıraat-ı aşereye dikkat edilmesi gibi çok ince ayrıntıları dahi isteyen maddeler vardır. İşte Mehmet Akif ve Elmalılı Hamdi ile

yapılan	sözleşmenin	orjinal	metni
1- Kur'an-ı Kerim'in tercümesiyle muhtasar bir surette tefsirini Mehmet Akif Bey ile Hamdi Efendi	deruhde		etmişlerdir.
2- Riyaset-i müşarunileyha Hamdi Efendi ile Mehmet Akif Bey'den her birine altışar bin lira	te'diye		edecektir.
3- İşbu meblağın te'diyesi şu suretle olacaktır: Her birine biner liradan cem'an iki bin lirası peşin verilecek ve mütebaki miktar birinci cüz nihayetinde yüz seksen altışar, diğer cüzlerden beheri nihayetinde yüz altmış altışar lira verilmek suretiyle muksitan te'diye edilecektir.			
4- Tarz-ı tahrir şekli-i atide olacaktır. Ayet ve ayat-ı kerime yazılarak altına meal-i şerifi ve bunu müteakip tefsir ve izah kısmı yazılacaktır.			
5- Tefsir ve izah kısmında berveci-i ati nukat nazar-ı dikkate alınacaktır.			
a) Ayat-ı kerime nisbetindeki münasebat			
b) Esbab-ı nüzul			
c) Kıraat 'Ki aşereyi tecavüz etmemek lazımdır."			
d) İktizasına göre terkib ve hükemanın izahat-ı lisaniyesi			
e) İtikatça Ehl-i Sünnet mezhebine ve amelce Hanefi mezhebine riayet olunarak ayatın mütazammın olduğu ahkam-ı diniye, şer'iyye ve hukukiyye, ictimaiyye ve ahlakıyye işaret veya alakadar bulunduğu mübahis-i hikemiyye ve ilmiyye müteallik izahat bilhassa tevhid ve tezkir-i meva'ıza müteallik ayatın mümkün mertebe basit izahı, alakadar ve yahut münasebattar olduğu bazı tarih-i İslam vukuatı.			
f) ... müelliflerince yanlış veya tahrif yollu şeyler dermeyan edildiği görülebilen noktalarda tenbihat-ı muhtevi notlar.			
g) İnde'l-iktiza nasih ve mensuh ve muhassas.			
h) Baş tarafa mühim bir mukaddime tahririyle bunda hakikat-i Kuran'ın ve Kur'an'a müteallik mesail-i mühimmenin izahı			
6- Peyderpey takarrür eden müsveddeler üçer nüsha olarak tebyiz edilerek biri Hamdi Efendi'de biri Akif Bey'de diğeri de riyaset namına heyet-i müşavere azasından Aksekili Hamdi Efendi'de bulunacaktır.			
7- Müsveddelerin tebyiz ve inde'l-iktiza kütüphanelerden bazı eserlerin istinsah ettirilmesi için mumaileyhimin emrinde ücret-i maktu'a ile güzel yazılı bir yahut icab ederse iki zat istihdam olunacak ve bunlara takdir edilecek ücret riyasetten te'diye kılınacaktır.			
8- İlk tab'ın Diyanet İşleri Riyaseti'nin hakkı olup on bin adet olarak güzel kağıda ve nefis bir surette tab ettirilecek ve fakat yüzde yirmisi müelliflere ait olacak ve tabın şeklini müellifler tayin edecektir.			
9- Eser-i mezkurun esna-yı tabında formaların tashih ve tab'ına müteallik bütün iştigalat riyaset-i müşarunileyhaya aittir.			
10- Sahifelerin istertopisi alınacak ve bila bedel müelliflere verilecektir.			
11- Birinci tabından sonra hakkı tab yalnız müelliflere ait bulunduğu cihetle müellifler dilediği miktarda eser-i mezkuru tab edilecektir.			

Kur'an'ın tercümesi için Beyoğlu 4. noterliğinde Mehmet Akif ve Elmalılı Hamdi ile imzalanan sözleşmenin orjinal metni

Karabekir yukardaki sözleşmeyi okusaydı Atatürk'e "Kur'anı din düşmanı bir kişiye tercüme ettirecek" diye saçma bir suç isnat eder miydi? Hiç sanmıyorum. Karabekir Kur'anı din düşmanlarına tercüme ettirecekler dediği yıl Kur'anın tercümesi bir din adamı olan Vehbi beye yaptırılmıştır. Sonraki 4 yıl içinde Cemil Said ve İzmirli İsmail Hakkı beylere yaptırılan tercüme, Ayrıca 21 Şubat 1925 te Kur'anın tercüme edilmesi için diyanete 20.000 TL lik bütçe ayrılarak tercüme işinin Elmalılı Hamdi ve Mehmet Akif'e verilmesi, Atatürk'ün Kur'anın tercüme edilmesine ne kadar önem verdiğini gösteriyor. Karabekir nasıl bolşeviklik ve halifelik konusunda varsayımlarına dayanarak yanıldıysa Kur'anın tercümesi konusunda da anlamsız korkulara kapılarak çok fena yanılmıştır. Son olarak araboğlunun yaveleri meselesini açıklamak istiyorum. Atatürk karşıtı kaynaklarda bu alıntı yapılırken her zaman parantez içinde Hz. Muhammed yazılıyor. Oysa Atatürk'ün bu konudaki düşüncelerini okuduğumuzda neyi kastettiği çok açık.. 30 Kasım 1929'da Alman Vossische Zeitung gazetesi muhabirine verdiği demeçte Kur'anı neden tercüme ettirdiğini şöyle açıklamıştır :

"Ahiren Kur'anın tercüme edilmesini emrettim. Bu da ilk defa olarak Türkçeye tercüme ediliyor. Muhammed'in hayatına ait bir kitabın tercüme edilmesi için de emir verdim. Halk, tekerrür etmekte bulunan birşey mevcut olduğunu ve din ricalinin derdi ancak kendi karınlarını doyurup, başka bir işleri olmadığını bilsinler. Camilerin kapanmasına hiçbir kimse taraftar olmamasına rağmen, bunların bu suretle boş kalmasına taaccüp ediyor musunuz?" (Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri Cilt 3 s.124-125 TTK Ankara 1989 4. basım)

Atatürk'ün Kur'anı neden tercüme ettirdiğini açıkladığı diğer sözlerinden bazıları şunlardır :

Türk, Kur'an'ın arkasından koşuyor.; fakat onun ne dediğini anlamıyor, içinde ne var bilmiyor ve bilmeden tapınıyor. Benim maksadım, arkasından koştuğu kitapta neler olduğunu Türk anlansın (Osman Ergin, Türk Maarif Tarihi, İstanbul, 1977, c. 5, s. 1950)

"Bir Müslümanın Kur'ân'ı Kerimi temelde tam okuyabilmesi için, lafzen ve mana olarak

okuması gerekir.Eğer sadece lafzen(manasını anlamaksızın) okursa veya sadece anlamını okursa(aslındaki dinî duygulanım eksik olacağı için) eksik okumuş olur, tam okumuş olamaz.Ancak lafzen okumadan mana olarak okumak, yani, Kur'ân-ı Kerim'i benliğimize sindirerek, anlayarak okumak daha üstündür. Çünkü, Kur'ân-ı Kerim genelde körükörüne taklit yerine bilinçli hareket etmeyi buyurmaktadır” (Osman Zümrüt, Kur'ân'ı Nasıl Okumalı ve Okutmalı, Genişletilmiş İkinci Basım, Ankara, 1994, s.114) Mukaddes mihrabı, cehlin elinden alıp ehlinin eline vermek zamanı gelmiştir (Jaschke Gotthard, Yeni Türkiye'de Kur'ân-ı Kerim Kursları, Tercüme Eden: Nimet Arsan, İslam Tetkikleri Enstitüsü Dergisi, İstanbul, 1973, c. 5, ss. 62-63) Her şey çok açık ve net değil mi? Bugün hala Atatürk'ün tercüme ettirdiği Elmalılı tercümesinden daha iyi Kur'an tercümesi yapılamadığı halde Atatürk'ü islamı kaldırmak için Kur'anı tercüme ettirdi diye suçlamanın mantıklı bir açıklaması var mıdır ? Hele bu insanların Kur'anla ilgili bir konuda açıklama yapamadıkları zaman Elmalılı tercümesine bakmalarının komik olmaktan başka bir açıklaması olamaz

TIBBİYELİ HİKMET

[status draft]

[nogallery]

[geotag on]

[publicize off|twitter|facebook]

[category araştırma]

[tags TARİH, Nostalji, Arkeoloji, research, Kazım Karabekir, Anı, Tutarsızlık]